

Міністерство освіти і науки України

Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки,
управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ДЕРЖАВА, РЕГІОН, ПІДПРИЄМСТВО

Матеріали ІХ Міжнародної
науково-практичної конференції

15 травня 2025 р.

Полтава
2025

4. Onyshchenko S., Yanko A., Hlushko A., Maslii O., Cherviak A. Cybersecurity and improvement of the information security system. Journal of the Balkan Tribological Association. 2023. 29(5). pp. 818–835

УДК 330.567.22:355.02(477)

*Маслій Олександра Анатоліївна,
кандидат економічних наук, доцент
Пилипенко Вікторія Сергіївна, студентка
Національний університет «Полтавська політехніка імені
Юрія Кондратюка»*

ВИКОРИСТАННЯ ПОКАЗНИКІВ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ ДЛЯ МОНІТОРИНГУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ³

Умови повномасштабної війни, розв’язаної Російською Федерацією проти України, радикально змінили параметри функціонування національної економіки, спричинивши масштабні втрати виробничого потенціалу, погіршення інвестиційного клімату та зростання фіскального навантаження. Висока турбулентність економічного середовища та зростаюча кількість викликів актуалізує необхідність моніторингу економічної безпеки держави для своєчасного виявлення потенційних і реальних загроз й підтримки макроекономічної стабільності.

Утім, в умовах воєнного стану повноцінне проведення оцінки інтегрального показника економічної безпеки України за

---

³ Тези підготовлено в межах виконання НДР молодих учених «Формування безпекоорієнтованого інформаційного середовища для підвищення економічної безпеки України у воєнний та повоєнний періоди», державний реєстраційний номер 0124U000615

затвердженими наказом Мінекономрозвитку Методичними рекомендаціями щодо розрахунку рівня економічної безпеки України від 29.10.2013 р. № 1277 [1], виявляється неможливим. Це зумовлено частковим припиненням збору, аналізу та поширення окремих статистичних даних органами державної статистики відповідно до положень Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» від 03.03.2022 р. № 2115-IX [2]. Тому особливого значення набуває формування альтернативного механізму моніторингу економічної безпеки держави в умовах воєнного стану, який ґрунтується на доступних агрегованих макроекономічних даних, зокрема показниках системи національних рахунків.

Система національних рахунків (СНР) це сукупність показників послідовного та взаємопов'язаного опису найважливіших процесів і явищ економіки: виробництва, доходів, споживання, нагромадження капіталу та фінансів [3]. Дослідження системи національних розрахунків є важливим інструментом для розуміння економічних процесів, прогнозування можливих негативних тенденцій і прийняття обґрунтованих рішень як на рівні держави, так і для бізнесу під впливом деструктивних чинників зовнішнього середовища. Дослідження системи національних розрахунків може допомогти виявити найбільш небезпечні загрози економічній безпеці держави. Для прикладу, показники динаміки реального й номінального ВВП, обсягів споживання, валового нагромадження, експорту та імпорту, сальдо зовнішньоекономічних операцій, доходів секторів економіки та зміни в заощадженнях можуть використовуватись для індикативного аналізу економічної безпеки держави навіть за умов обмеженої статистичної доступності [4].

Так, динаміка валового внутрішнього продукту України у 2014–2023 рр., як ключового показника системи національних рахунків [5], свідчить про наявність істотних макроекономічних

коливань, що безпосередньо впливали на рівень економічної безпеки держави. Упродовж 2014–2015 рр. спостерігалось уповільнення темпів економічного зростання, що було зумовлено політичною нестабільністю, анексією Криму та початком воєнних дій на сході країни. Починаючи з 2016 р., економіка демонструвала поступову позитивну динаміку відновлення, що супроводжувалося зростанням ВВП та позитивним абсолютним приростом. Пік зростання припав на 2021 р., коли темп приросту ВВП становив 129,11% у порівнянні з попереднім роком, що відображало активізацію внутрішнього попиту та інвестиційної діяльності після пандемії COVID-19. У 2022 р. під впливом повномасштабної агресії Російської Федерації відбулося катастрофічне падіння ВВП на 211735 млн грн [3], що свідчить про глибоку економічну рецесію, різке зниження стійкості національної економіки. За результатами дослідження виявлено пряму кореляційну залежність між показниками динаміки ВВП та рівнем економічної безпеки України (рис. 1), тому прогнозовано рівень економічної безпеки України у 2022-2023 рр. суттєво знизився.

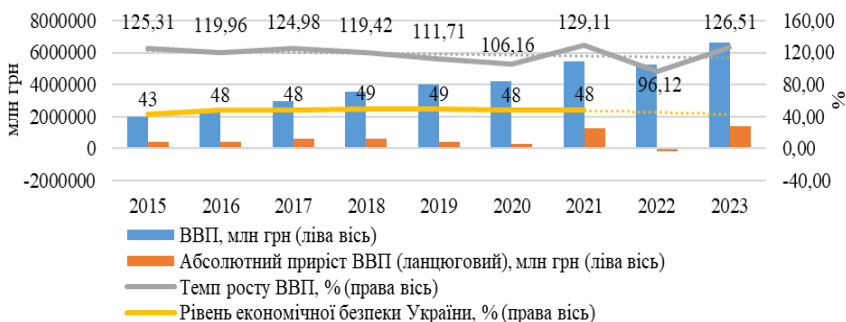

Рис. 1. Динаміка ВВП та рівня економічної безпеки України протягом 2014-2023 рр.

Загалом, проведений аналіз підтверджує високу залежність рівня економічної безпеки України від зовнішніх шоків і визначає необхідність системного моніторингу макроекономічних

показників як одного з ключових елементів забезпечення стійкості держави. Моніторинг економічної безпеки держави на основі даних СНР є важливим елементом інформаційно-аналітичного забезпечення економічної безпеки держави в умовах війни, що дозволяє державним органам і науково-аналітичним установам оперативно реагувати на виклики воєнного часу [6]. Основною перевагою такого підходу до моніторингу економічної безпеки держави є прозорість та доступність джерел статистичної інформації. Разом із цим інформаційне забезпечення таких аналітичних процесів потребує високого рівня структурованості, регулярного оновлення, застосування сучасних цифрових технологій аналізу даних (зокрема дашбордів, інтелектуального аналізу даних, сценарного моделювання).

Таким чином, адаптація інформаційно-аналітичного забезпечення економічної безпеки держави до сучасних умов має передбачати гнучке використання доступних статистичних джерел, інституційну співпрацю органів влади з науковою спільнотою, а також впровадження сучасних цифрових інструментів обробки та візуалізації даних у системах підтримки прийняття управлінських рішень.

Література

1. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України від 29.10.2013 № 1277 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0916665-08#Text>
2. Закон України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» від 03.03.2022 № 2115-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2115-20#Text>
3. Національні рахунки. Головне управління статистики. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/nac_r.htm
4. Маслій О.А. Методичні засади ідентифікації загроз економічній безпеці держави. *Економіка і регіон*. 2017. №6 (67). С. 28–34. <https://reposit.nupp.edu.ua/handle/PolNTU/3588>

5. Лисенко А. Валовий внутрішній продукт як об'єкт економіко-статистичного дослідження. *Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем* : матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф., 30 листоп. 2023 р. Кропивницький : ЦНТУ, 2023. С. 239–243.

6. Кудінова А.О., Маслій О.А., Буряк А.А. Формалізація ризиків і загроз економічній безпеці України в умовах цифровізації. *Управління змінами та інновації*. 2024. № 12. С. 25–31. DOI <https://doi.org/10.32782/CMI/2024-12-4>

УДК 336.004

Худолій Юлія Сергіївна,

кандидат економічних наук, доцент

Дорош Валерія Володимирівна, студентка

*Національний університет «Полтавська політехніка імені
Юрія Кондратюка»*

ЕЛЕКТРОННА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА ЦИФРОВИЙ ПІДПИС ЯК ЕЛЕМЕНТИ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ

У наш час, фінансові установи відносяться до найбільш вразливих з боку кіберзагроз через обробку великої кількості конфіденційної інформації та грошових транзакцій. Захист персональних даних клієнтів, банківських рахунків та електронних операцій вимагає впровадження надійних засобів ідентифікації та автентифікації користувачів.

Відповідно до п.п. 14.1.56-¹ п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України електронна ідентифікація – це процедура використання ідентифікаційних даних особи в електронній формі, які однозначно визначають фізичну особу, юридичну особу або представника фізичної чи юридичної особи [1].